

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET AL MEDI AMBIENT (ANIMALS)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 11 de desembre de 2023, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- Acreditava que, en diverses ocasions, s'havia dirigit al consistori per demanar que s'apliquessin mesures per reduir la població de coloms al barri del Poblesec, ja que estaven ocasionant perjudicis al veïnat.
- Aportava fotografies on s'apreciaven vehicles i paviment de la via pública amb excrements d'aquestes aus.
- En el moment de dirigir-se a la institució de la Sindicatura de Greuges, no havia rebut cap resposta als seus escrits de reclamació, ni s'havien implementat mesures per reduir la població de coloms en aquella zona.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **a la Direcció de Serveis de Drets dels Animals** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 18 de desembre de 2023 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 24 de gener de 2024 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions dutes a terme per l'Ajuntament per atendre la situació d'excés de població de coloms al Poble-sec.

CONSIDERACIONS

1. Les queixes plantejades per l'interessat

Des de l'any 2022, consten catorze queixes presentades a l'Ajuntament per part del promotor d'aquesta queixa relacionades amb molèsties per coloms, tant en l'espai públic com en espais privats. Set d'aquestes queixes es van formular entre el 12 de novembre de 2023 i el 17 de desembre del mateix any i, segons consta, el consistori els ha donat resposta.

En algunes queixes, el ciutadà reclamava el control fèrtil d'aquesta espècie i la seva erradicació total de la ciutat de Barcelona i, en concret, del Poble-Sec, alhora que demanava batudes i exterminació dels coloms.

Segons ha pogut constatar aquesta Sindicatura, les respostes han estat adequades a la finalitat que l'interessat tingui un millor coneixement de la situació que denuncia i del seu tractament per part del consistori.

2. La presència de coloms a la ciutat

Els coloms són animals que estan adaptats per viure en entorns urbans, ja que hi troben les condicions que en propicien la supervivència: disponibilitat d'aliments, aigua i llocs on protegir-se i reproduir-se. Barcelona no és un cas aïllat, perquè són molts els nuclis urbans i pobles que estan afectats per una presència excessiva de coloms, precisament perquè el seu hàbitat afavoreix que es reproduïxin amb més facilitat.

El Decret legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de protecció dels animals, defineix el colom com a animal salvatge urbà (art. 3.h). En aquest sentit, aquesta norma estableix que es poden fer controls específics sobre les poblacions d'animals considerats nocius, si bé aquesta actuació ha d'estar limitada a les poblacions excepcionals d'animals o plagues (art. 9.1).

A Barcelona, segons el darrer cens que s'ha fet, la població de coloms està al voltant dels 85.000 exemplars. En aquest punt, és important que l'Ajuntament actuï per controlar aquesta població mitjançant mesures dirigides a aconseguir una població adequada que coexisteixi amb la ciutadania sense riscos sanitaris.

De fet, segons el que disposa la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, l'Ajuntament de Barcelona té competències en matèria mediambiental i de protecció de la salubritat pública (art. 25). Per tant, **ha de prendre les decisions més encertades per aconseguir una colònia de coloms equilibrada i respectuosa amb el medi ambient**. També li correspon l'estudi i el control dels efectes que ocasiona la presència d'aquests animals.

3. El control de la població de coloms a la ciutat de Barcelona

Ara per ara, l'Ajuntament està utilitzant mesures ètiques per controlar la població de coloms, sense necessitat de sacrificar-los. La mesura principal és fer servir pinso anticonceptiu (grans de blat de moro) amb nicarbazina, que permet la reducció progressiva del nombre de coloms, tal com mostra el resultat del seguiment de l'aplicació. Per tant, es tracta d'una mesura de resultats a mitjà i llarg termini.

El protocol que utilitza la nicarbazina fa possible controlar l'abundància de coloms sense que tingui un impacte en altres espècies, i també respon a l'interès públic sobre el benestar animal, ja que proporciona un mètode ètic per gestionar poblacions sobreabundants o conflictives.

Amb aquesta pràctica, l'Ajuntament s'ajusta al que preveu la Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals, que disposa que **els ens locals han d'anteposar el control poblacional no letal de la fauna urbana als seus plans d'actuació** en matèria de protecció animal i garantir els drets dels animals (art. 22).

Per determinar les ubicacions dels dispensadors de pinso anticonceptiu, des de la Direcció de Serveis de Drets dels Animals s'estudien les molèsties dels coloms, s'analitzen les queixes ciutadanes i s'elabora un mapa de calor on s'assenyalen els punts crítics de molèsties segons les incidències comunicades per la ciutadania.

Des de la Sindicatura valorem l'esforç municipal per rebaixar el nombre de coloms a la ciutat tot respectant els drets dels animals. Ara bé, atesa l'alta densitat de població de coloms, la Sindicatura ja va recomanar a l'Ajuntament **que valorés la necessitat d'instal·lar més dispensadors per assegurar que la mesura sigui més eficaç, o d'estudiar la combinació d'aquesta i d'altres mesures que també puguin ser efectives**.

4. Les intervencions efectuades al barri del Poble-sec

Pel que fa a la **intervenció concreta al barri del Poble-sec** i els seus voltants, l'Ajuntament manifesta que s'ha dut a terme una campanya realitzada amb personal informador i s'ha observat que hi ha persones alimentadores de coloms. Com a resultat d'aquesta darrera acció, es va detectar que hi havia una persona que donava menjar als coloms al parc de la Primavera, i es va intervenir en la situació. El parc de la Primavera queda a prop de les adreces de les incidències facilitades per promotor de la queixa. Així mateix, el dia 28 de novembre de 2023, es va fer una visita tècnica a diferents indrets del barri del Poble-sec per comprovar la situació dels coloms.

Cal tenir en compte que **un dels factors que incideix en l'elevada densitat d'aquestes aus és l'alimentació continuada o desafortada per part de la ciutadania**. Per aquest motiu, s'han continuat desenvolupant actuacions per interpel·lar les persones que alimenten coloms a la ciutat.

Actualment, s'està duent a terme una prova pilot amb el Servei de Gestió de Conflictes per conèixer les motivacions que condueixen al fet d'alimentar coloms, fet ja treballat prèviament per establir un procediment de derivació de les persones vulnerables cap a serveis municipals o entitats del tercer sector més adients en funció del perfil personal.

També s'està analitzant la mida de les colònies que caldrà tractar amb pinso anticonceptiu durant l'any 2024. En el cas del Poble-sec, però, **la presència continuada de persones alimentadores dificulta l'efectivitat del tractament amb pinso anticonceptiu** per reduir les molèsties ocasionades per la densitat de la colònia.

En aquest barri s'ha tractat la colònia de coloms residents a les Hortes de Sant Bertran. Tot i que s'ha arribat a reduir de 170 coloms el 2017 fins a un mínim de dotze a finals del 2020, durant el dia apareixen coloms atrets pel menjar facilitat per la gent que els alimenta. Aquest fet provoca que en el moment de l'alimentació es comptabilitzin més de dos-cents exemplars, segons una observació efectuada el 14 de juliol de 2023.

No obstant això, és una de les zones que l'Ajuntament valora, juntament amb el treball amb els alimentadors i alimentadores, que són les principals causants de l'increment de coloms.

En aquest sentit, val a dir que **l'Ordenança municipal de protecció, tinença i venda d'animals no prohibeix la pràctica d'alimentar coloms** com a tal, sinó la d'embrutar els espais públics quan es realitza aquesta conducta. Convé tenir present que l'article 27 de l'Ordenança disposa que **l'alcalde**, una vegada consultat el Consell Municipal de Convivència, Defensa i Protecció dels Animals, **ha d'establir quins són els**

animals que la ciutadania no pot alimentar a l'espai públic i en quines circumstàncies no pot fer-ho.

No consta, però, que hi hagi un pronunciament específic de l'alcalde sobre aquesta qüestió, tot i que el consistori reconeix els perjudicis que suposa l'alimentació de coloms per al creixement de les colònies. També és conscient de l'efectivitat que resta aquesta conducta a les mesures que s'apliquen a través de l'alimentació anticonceptiva. A més, s'han de tenir present els esforços municipals que es destinen a la conscienciació de les persones que alimenten coloms en espais públics.

És per aquest motiu que **la Sindicatura creu convenient que es valori la possibilitat de prohibir expressament a la ciutadania l'alimentació de coloms**, com a mínim mentre no s'aconsegueixi una població adequada que coexisteixi amb la ciutadania i no generi brutícia als carrers.

I això al marge que es continuï treballant amb les persones alimentadores, especialment les que es troben en una situació de vulnerabilitat, tal com s'ha estat fent fins ara.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de la Direcció de Serveis de Drets dels Animals és adequada, però hi ha un marge de millora per aconseguir l'objectiu de reduir el nombre de coloms de la ciutat.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a la Direcció de Serveis de Drets dels Animals** que es valori la possibilitat de promoure una modificació de l'Ordenança de protecció, tinença i venda d'animals per prohibir expressament a la ciutadania l'alimentació de coloms. Aquesta mesura s'hauria de mantenir mentre no s'aconsegueixi una població adequada d'aquestes aus.
- **Recomanar a la Direcció de Serveis de Drets dels Animals** que es continuï treballant amb les persones que habitualment alimenten coloms al barri del Poble-sec, a fi d'aconseguir que cessi aquesta pràctica, i que es faci factible la instal·lació de dispensadors d'alimentació anticonceptiva en aquella zona.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.